C/2026/4085

24.7.2026.

KOMISIJAS ATZINUMS

(2026. gada 2. jūnijs),

par nepieciešamību un samērīgumu Nīderlandei atjaunot robežkontroli pie tās iekšējām sauszemes un gaisa robežām saskaņā ar Regulas (ES) 2016/399 (Šengenas Robežu kodekss) 27.a panta 3. punktu

(Autentisks ir tikai teksts nīderlandiešu valodā)

(C/2026/4085)

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 2. punktu Savienība piedāvā saviem pilsoņiem brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām, kur personu brīva pārvietošanās ir nodrošināta saistībā ar piemērotiem pasākumiem, kas attiecas uz ārējo robežu kontroli, patvēruma meklētājiem, imigrāciju un noziedzības novēršanu un apkarošanu.

(2) Ievērojot 25. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (kodificēta redakcija) ([1]), dalībvalstis, saskaroties ar nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, izņēmuma kārtā un uz laiku var atjaunot robežkontroli pie visām tās iekšējām robežām vai to konkrētām daļām. Šāds pasākums būtu jāpiemēro vienīgi kā galējs līdzeklis un robežkontroles pagaidu atjaunošanas apjomam un ilgumam nevajadzētu pārsniegt to, kas ir absolūti nepieciešams, lai reaģētu uz konstatēto nopietno apdraudējumu.

(3) Šengenas Robežu kodeksa 25.a panta 4. punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja dalībvalsts plāno atkārtoti ieviest robežkontroli pie iekšējām robežām, lai novērstu paredzamu nopietnu apdraudējumu, tai par plānoto robežkontroles atkārtotu ieviešanu ir jāpaziņo Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un pārējām dalībvalstīm vēlākais četras nedēļas pirms plānotās robežkontroles atjaunošanas vai pēc iespējas drīz, ja apstākļi, kas pamato nepieciešamību atjaunot robežkontroli pie iekšējām robežām, kļūst zināmi dalībvalstij mazāk nekā četras nedēļas pirms plānotās atjaunošanas.

(4) Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 3. punkts nosaka, ka Komisijai pēc tam, kad tā ir saņēmusi paziņojumus, kas iesniegti saistībā ar robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar 25.a panta 4. punktu, kā rezultātā robežkontrole pie iekšējām robežām turpinās ilgāk nekā kopumā 12 mēnešus, pamatojoties uz tiem pašiem iemesliem, ir jāsniedz atzinums par šādas robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu.

(5) Iekšējās robežkontroles atjaunošanas un pagarināšanas regulējums tika būtiski pārskatīts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1717 ([2]), kas stājās spēkā 2024. gada 10. jūlijā. Līdz ar to visu Šengenas Robežu kodeksa III sadaļas II nodaļā paredzēto laikposmu sākums ir aprēķināts, sākot no šā datuma.

(6) Nīderlandes iestādes 2024. gada 11. novembra vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 25.a pantu, pie tās iekšējām sauszemes un gaisa robežām uz sešiem mēnešiem no 2024. gada 9. decembra līdz 2025. gada 8. jūnijam.

(7) Nīderlandes iestādes 2025. gada 25. aprīļa vēstulē paziņoja par robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu vēl uz sešiem mēnešiem no 2025. gada 9. jūnija līdz 2025. gada 8. decembrim.

([1]) OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1717 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko groza Regulu (ES) 2016/399 par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (OV L, 2024/1717, 20.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) Nīderlandes iestādes 2025. gada 10. novembra vēstulē paziņoja par iekšējās robežkontroles atjaunošanas otro pagarinājumu vēl uz sešiem mēnešiem no 2025. gada 9. decembra līdz 2026. gada 8. jūnijam. Nīderlandes iestādes 2026. gada 8. maija vēstulē paziņoja par iekšējās robežkontroles atjaunošanas trešo pagarinājumu vēl uz trīs mēnešiem un 22 dienām, proti, no 2026. gada 9. jūnija līdz 2026. gada 30. septembrim.

(9) Nīderlande 2026. gada 16. janvārī saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 33. panta 2. punktu iesniedza ziņojumu par iekšējās robežkontroles atjaunošanu no 2024. gada 9. decembra līdz 2025. gada 8. decembrim.

(10) Nīderlande tika iekļauta Komisijas strukturētajā dialogā par iekšējās robežkontroles atjaunošanu. Pēc Nīderlandes paziņojuma saņemšanas par robežkontroles atjaunošanas pagarināšanu šis strukturētais dialogs turpinājās apspriešanās procesa ietvaros, kas paredzēts Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 4. punktā.

(11) Pašreizējais stāvoklis pie iekšējām robežām tika aprakstīts 2025. gada 23. aprīļa ziņojumā par stāvokli Šengenas zonā ([3]), un tas tiek regulāri apspriests Šengenas padomē.

(12) Pēc tam, kad bija saņemti paziņojumi, kas iesniegti saistībā ar robežkontroles pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 25.a panta 4. punktu, kā rezultātā robežkontrole pie iekšējām robežām turpinās kopumā 12 mēnešus, Komisijai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 27.a panta 3. punktu ir jāsniedz atzinums par šādas robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu. Šis pienākums izrietēja no 2025. gada 25. aprīlī saņemtā paziņojuma par robežkontroles pagarināšanu pie visām iekšējām sauszemes robežām.

(13) Pēc visu iepriekš minēto paziņojumu un ziņojuma izvērtēšanas, ko papildināja Nīderlandes sniegtā informācija apspriešanās procesa laikā un citi publiski pieejami oficiāli dokumenti, Komisija pieņem šādu atzinumu.

PAZIŅOJUMU UN ZIŅOJUMA IZVĒRTĒŠANA

I. FORMĀLAS PRASĪBAS

(14) Saistībā ar paziņojumiem Šengenas Robežu kodekss uzliek dalībvalstīm vairākus formālus pienākumus.

(15) Visi paziņojumi par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un tās pagarināšanu ir iesniegti Šengenas Robežu kodeksa 25.a panta 4. punktā noteiktajos termiņos, t. i., ne vēlāk kā četras nedēļas pirms iekšējās robežkontroles atjaunošanas vai pagarināšanas stāšanās spēkā.

(16) Paziņojumi par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un pagarināšanu tika iesniegti, izmantojot veidni, kas šim nolūkam izveidota ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2025/315 ([4]).

(17) Nīderlande savā paziņojumā nav norādījusi oficiālo robežšķērsošanas vietu nosaukumus, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

([3]) COM(2025) 185 final.

([4]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/315 (2025. gada 14. februāris), ar ko nosaka veidni paziņojumam par robežkontroles pagaidu atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām (OV L, 2025/315, 17.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

(18) Šengenas Robežu kodeksa 27. panta 2. punktā ir noteikts, ka situācijās, kad robežkontrole ir bijusi spēkā sešus mēnešus, dalībvalstīm visos turpmākajos paziņojumos ir jāsniedz riska novērtējums, norādot nopietnā apdraudējuma mērogu un paredzamo attīstību. Komisija norāda, ka paziņojumos par robežkontroles pagarināšanu netika atjaunināts nopietnā apdraudējuma riska novērtējums, kāds pastāvēja paziņošanas par pagarināšanu brīdī. Komisija uzsver, ka ir svarīgi veikt šādu riska novērtējumu, ņemot vērā nopietnā apdraudējuma attīstības tendences iepriekšējā iekšējās robežkontroles atjaunošanas periodā un izmantojot valsts līmenī un attiecīgo Savienības aģentūru sagatavotās riska analīzes.

(19) Ziņojums par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un pagarināšanu, pamatojoties uz Šengenas Robežu kodeksa 33. panta 2. punktu, kas Nīderlandei bija jāiesniedz 2025. gada 8. decembrī (pēc 12 mēnešu termiņa beigām), tika iesniegts 2026. gada 26. janvārī.

(20) Ziņojums par iekšējās robežkontroles atjaunošanu un pagarināšanu atbilst vienotajam formātam, kas noteikts Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2025/308 ([5]).

II. NEPIECIEŠAMĪBA UN SAMĒRĪGUMS

Nīderlandes iestāžu nostāja

(21) Visos savos paziņojumos Nīderlandes iestādes atsaucas uz nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai, ko izraisa pastāvīgs liels un kumulatīvs spiediens uz valsts patvēruma un migrācijas sistēmu, ko rada neatbilstīgo migrantu un starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju, kā arī Ukrainas valstspiederīgo, kuri pretendē uz pagaidu aizsardzību, pieplūdums.

(22) Iekšējās robežkontroles atjaunošanas mērķis ir ierobežot neatbilstīgo migrantu un patvēruma meklētāju skaitu, tādējādi mazinot slodzi uz Nīderlandes sabiedriskajiem pakalpojumiem, it īpaši patvēruma meklētāju uzņemšanas kapacitāti un valsts mājokļu fondu, kā arī veselības aprūpes, izglītības un integrācijas programmām.

(23) Nīderlandes iestādes norāda uz:

— zemo pārsūtīšanas gadījumu skaitu saskaņā ar Dublinas sistēmu un neiespējamību veikt Dublinas atpakaļnosūtīšanas procedūras uz atbildīgajām dalībvalstīm;

— pastāvīgajiem izaicinājumiem, ko rada cilvēku kontrabanda un migrācijas instrumentalizācija;

— risku, ko patvēruma meklētāju un uzņemšanas centros strādājošā personāla veselībai un drošībai rada pārpildītie uzņemšanas centri;

— pieaugošo Nīderlandes pašvaldību skaitu, kuras norāda, ka tās vairs nevar uzņemt papildu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējus vai saņēmējus;

— risku sabiedriskajai kārtībai un drošībai traucējumu un noziedzīgu nodarījumu dēļ, ko izdara patvēruma meklētāji, kas bieži vien ieradušies no valstīm ar zemu patvēruma atzīšanas līmeni;

— negatīvo ietekmi uz sabiedrības atbalstu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai.

(24) Nīderlandes iestādes norāda, ka iekšējās robežkontroles atjaunošana nodrošina Nīderlandes robežsardzei lielāku elastību robežpārbaužu veikšanā, ļaujot tajā pašā vietā veikt vairāk pārbaužu un ilgākā laika posmā, nekā tas ir iespējams saskaņā ar valsts tiesību aktiem, kas reglamentē iepriekš piemērotās tiesībaizsardzības pārbaudes pierobežas teritorijās ("mobilās drošības uzraudzība"), ko veic Nīderlandes Karaliskā militārā policija (*Marechausee*).

([5]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/308 (2025. gada 14. februāris), ar ko nosaka vienotu formātu ziņojumam par robežkontroles atjaunošanu vai pagarināšanu pie iekšējām robežām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 33. pantu (OV L, 2025/308, 17.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Nīderlandes iestādes apgalvo, ka iekšējai robežkontrolei ir plašāks mērķis nekā iepriekš īstenotajām tiesībaizsardzības pārbaudēm pierobežas teritorijās, palīdzot atklāt un novērst neatbilstīgu migrāciju un atklāt pārrobežu noziedzību, tai skaitā cilvēku kontrabandu.

(26) Pirmajos divpadsmit mēnešos pēc iekšējās robežkontroles atjaunošanas Nīderlandes robežsardze liedza ieceļošanu aptuveni 533 trešo valstu valstspiederīgajiem un aizturēja 265 personas saistībā ar noziegumiem, proti, cilvēku kontrabandu (39 personas), cilvēku tirdzniecību (viena persona), ar narkotikām saistītiem noziegumiem, dokumentu viltošanu un ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

(27) Gaisa robežu kontrole attiecas tikai uz konkrētiem lidojumiem, kas saskaņā ar riska analīzi vai izlūkdatiem ir saistīti ar nelikumīgas migrācijas vai pārrobežu noziedzības risku.

(28) Pie iekšējām sauszemes robežām kontrole tiek veikta minimālā apjomā un nesistemātiski, pamatojoties uz riska novērtējumu, mērķorientētu izlases pārbaužu veidā.

Komisijas apsvērumi

(29) Nīderlandes iestādes ir sniegušas informāciju par konstatētā nopietnā apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai un iekšējai drošībai dažādiem aspektiem, kā arī argumentus, lai pamatotu atjaunotās robežkontroles nepieciešamību un samērīgumu. Tās ir arī sniegušas Komisijai informāciju, kas tika nosūtīta Nīderlandes parlamentam par iekšējās robežkontroles atjaunošanas rezultātiem.

(30) Komisija norāda, ka Nīderlande saskaras ar sarežģītu valsts migrācijas situāciju, ko apliecina dati par to patvēruma pieteikumu kopējo skaitu, tai skaitā to pieteikumu skaitu, kurus pēc neatļautas ieceļošanas iesniegušas personas, kas iepriekš reģistrētas kā patvēruma meklētāji vai kurām citā dalībvalstī ir piešķirta starptautiskā aizsardzība, kā arī dati par ieceļošanas atļaujām, kuras izsniegtas ģimenes atkalapvienošanās nolūkā. Nīderlandes spēju nodrošināt pienācīgus uzņemšanas apstākļus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem ir ietekmējusi arī nepieciešamība atbalstīt pagaidu aizsardzības saņēmējus, sākoties Krievijas agresijas karam pret Ukrainu.

(31) Komisija norāda, ka trešo valstu valstspiederīgo neatļauta kustība var būt par pamatu iekšējās robežkontroles atjaunošanai, ja šāda neatļauta kustība rada nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai vai iekšējai drošībai. Šajā sakarā pārskatītā Šengenas Robežu kodeksa 25. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir īpaši minēta situācija, kad pēkšņi notiekoša plaša mēroga neatļauta trešo valstu valstspiederīgo kustība starp dalībvalstīm rada ievērojamu spiedienu uz labi sagatavotu kompetento iestāžu kopējiem resursiem un spējām un kas, visticamāk, varētu apdraudēt telpas bez iekšējās robežkontroles vispārējo darbību.

(32) Komisija uzsver, ka robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām nemaina Nīderlandes pienākumus saskaņā ar piemērojamajiem ES tiesību aktu noteikumiem patvēruma un atgriešanas jomā. Robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām var palīdzēt atklāt neatbilstīgu robežšķērsošanu dalībvalsts teritorijā, atvieglot ātru atpakaļuzņemšanu pie iekšējās robežas un nodrošināt, ka tiek ātri atklāta starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju neatļauta kustība, kas ļauj pareizi piemērot Dublinas regulas noteikumus ([6]) par atbildības sadalījumu patvēruma pieteikuma izskatīšanā. Tomēr paziņojumos ir iekļauta tikai ierobežota informācija par aizturēšanas un atpakaļuzņemšanas gadījumu skaitu pie dažādiem iekšējās robežas posmiem, kas pamatotu iekšējās robežkontroles atjaunošana un pagarināšanu.

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.).

(33) Komisija norāda, ka jaunākie dati liecina, ka gan Eiropas, gan valstu migrācijas situācija Savienībā ir ievērojami uzlabojusies. Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra ir novērojusi, ka 2024. gadā strauji samazinājās neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits. 2025. gadā neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits pie ES ārējām robežām samazinājās par ceturtdaļu salīdzinājumā ar 2024. gadu (180 429 gadījumi 2025. gadā salīdzinājumā ar 240 199 gadījumiem 2024. gadā). Saskaņā ar publiski pieejamiem Nīderlandes valdības datiem pirmreizējo patvēruma pieteikumu skaits 2024. gadā samazinājās par 16 %, arī 2025. gadā to skaits turpināja stabili samazināties un ir paredzams, ka 2026. gadā šī tendence saglabāsies. Šis samazinājums atspoguļo plašāku tendenci, pateicoties pastiprinātiem kolektīviem centieniem aizsargāt ES ārējās robežas, un to nevar saistīt tikai ar to, ka Nīderlande ir atjaunojusi iekšējo robežkontroli.

(34) Komisija norāda, ka gan Nīderlandes Revīzijas palāta, gan Nīderlandes Migrācijas konsultatīvā padome un Valsts pārvaldes padome ir secinājušas, ka Nīderlandes uzņemšanas krīzi ir izraisījis pietiekama finansējuma trūkums un nespēja uzturēt strukturālo uzņemšanas spēju ([7]).

(35) Komisija norāda, ka Nīderlandes Revīzijas palāta ir secinājusi, ka pašreizējā iekšējās robežkontroles atjaunošana nesamazina patvēruma pieteikumu skaitu un maz ietekmē spiedienu uz valsts patvēruma sistēmu. Lai gan ieceļošanas atteikumu skaits ir palielinājies salīdzinājumā ar iepriekšējām tiesībaizsardzības pārbaudēm, mazāk nekā 1 % patvēruma meklētāju tiek pārtverti pie robežas, un aizturēšanas vai izraidīšanas gadījumu skaits nav ievērojami palielinājies, bet dažos gadījumos ir samazinājies ([8]).

(36) Komisija atzīmē, ka paziņojumos un ziņojumā nav norādīti konkrēti iemesli iekšējās robežkontroles atjaunošanas ģeogrāfiskā un laika tvēruma izvēlei. Nav paskaidrots, kāpēc sešu mēnešu termiņš, nevis īsāks periods, šķiet vispiemērotākais. Nav norādīta atšķirība starp migrācijas spiedienu pie Nīderlandes un Beļģijas robežas un pie Nīderlandes un Vācijas robežas.

(37) Komisija norāda, ka robežpārbaudes tiek veiktas kā uz riska novērtējumu balstītas izlases veida pārbaudes, lai ierobežotu ietekmi uz pārrobežu ceļošanu.

III. ALTERNATĪVI PASĀKUMI

Nīderlandes iestāžu nostāja

(38) Nīderlandes iestādes ierosināja vairākus alternatīvus pasākumus, ko tās izmanto saistībā ar robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām sauszemes un gaisa robežām.

(39) Attiecībā uz sadarbību ar Vāciju Nīderlandes iestādes norāda uz Nīderlandes un Vācijas līgumu par policijas pārrobežu sadarbību (Enšedes līgums), kas stājās spēkā 2006. gada 1. septembrī, kā arī uz ciešu sadarbību starp Vācijas policiju un Nīderlandes policiju un robežsardzi pierobežas teritorijās kopīgā robežu koordinācijas centra un piecu pārrobežu policijas vienību ietvaros.

(40) Attiecībā uz sadarbību ar Beļģiju Nīderlandes iestādes norāda uz atjaunināto Beniluksa līgumu par policijas sadarbību, kas stājās spēkā 2023. gada 1. oktobrī un kas ļauj uzlabot informācijas apmaiņu un veicināt kopīgas policijas un tiesībaizsardzības darbības pierobežas teritorijās.

(41) Nīderlandes iestādes apgalvo, ka tās sazinās gan ar Vāciju, gan Beļģijas kolēģiem, lai uzlabotu pārrobežu sadarbību pie iekšējām robežām, tai skaitā atpakaļuzņemšanas jomā. Nīderlande un Beļģija ir vienojušās par sadarbības protokolu, lai uzlabotu pie iekšējām robežām aizturēto neatbilstīgo migrantu atpakaļuzņemšanu.

(42) Nīderlandes robežsardze izmanto dažādus tehnoloģiskus risinājumus, it īpaši automātisko numura zīmes atpazīšanu (*ANPR*).

([7]) *Algemene Rekenkamer, Focus opvangcapaciteit voor asielzoekers*, 2023. gada 18. janvāra ziņojums; *Adviesraad Migratie en Raad voor Openbaar Bestuur, Asielopvang uit de crisis*, 2022. gada 17. jūnija ziņojums.

([8]) *Algemene Rekenkamer, Focus op grenscontroles*, 2025. gada 3. jūnija ziņojums.

(43) Nīderlandes iestādes norāda, ka valsts tiesību akti ierobežo tiesībaizsardzības pārbaužu izmantošanu pierobežas teritorijās un ka tādēļ tās strādā pie tā, lai grozītu valsts tiesību aktus, kas reglamentē "mobilo drošības uzraudzību", nolūkā uzlabot un palielināt tiesībaizsardzības pārbaužu efektivitāti, tai skaitā mainot ierobežojumus attiecībā uz šādu pārbaužu skaitu un ilgumu.

(44) "Mobilās drošības uzraudzības" tiesiskā regulējuma pārskatīšana arī ir solis ceļā uz Šengenas Robežu kodeksa 23.a panta īstenošanu, kas ļautu ātri atgriezt neatbilstīgos migrantus, kuri aizturēti pie valsts robežas.

Komisijas apsvērumi

(45) Pirms iekšējās robežkontroles atjaunošanas Nīderlande vienmēr ir paļāvusies uz policijas pārbaudēm pierobežas teritorijās, pat 2015. gada migrācijas un patvēruma krīzes, kā arī Covid-19 pandēmijas kulminācijas laikā.

(46) Nīderlandes Revīzijas palāta ir secinājusi, ka, lai gan iekšējās robežkontroles atjaunošana ir bijusi efektīvāka neatbilstīgas migrācijas apkarošanā, tā nav bijusi efektīvāka pārrobežu noziedzības apkarošanā nekā iepriekš spēkā esošais "mobilās drošības uzraudzības" režīms ([9]).

(47) Nīderlandes iestādes turpina darbu pie grozījumiem valsts tiesību aktos, kas reglamentē "mobilo drošības uzraudzību", lai uzlabotu un pilnveidotu tiesībaizsardzības pārbaužu efektivitāti, tai skaitā mainītu ierobežojumus attiecībā uz šādu pārbaužu skaitu un ilgumu.

(48) Komisija norāda, ka pastāv atpakaļuzņemšanas nolīgumi starp Nīderlandi un tās kaimiņvalstīm. Komisija arī atzīmē, ka Nīderlande rīkojas atbilstoši attiecīgajiem ES tiesību aktu noteikumiem un saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru par Šengenas Robežu kodeksa un Atgriešanas direktīvas ([10]) piemērošanu pie iekšējām robežām, kur robežkontrole ir atjaunota.

(49) Komisija konstatē, ka Nīderlandes iestādes nav sniegušas pietiekamu informāciju, lai paskaidrotu, kāpēc tiesībaizsardzības pārbaužu piemērošana pierobežas teritorijās nevar būt alternatīva robežkontroles atjaunošanai pie iekšējām robežām, īpaši ņemot vērā iepriekšējo pieredzi saistībā ar "mobilo drošības uzraudzību".

IV. IETEKMES MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Nīderlandes iestāžu nostāja

(50) Nīderlandes iestādes apgalvo, ka tās ir veikušas pasākumus, lai nodrošinātu, ka iekšējās robežkontroles atjaunošanas ietekme tiek samazināta līdz minimumam.

(51) Robežsardze cenšas pēc iespējas mazāk traucēt satiksmes plūsmu, veicot kontroli uz riska novērtējumu balstītu izlases pārbaužu veidā.

(52) Nīderlandes iestādes uztur ciešus kontaktus ar vietējām iestādēm abās robežas pusēs. Kopš iekšējās robežkontroles atjaunošanas stāšanās spēkā iestādes ir uzraudzījušas satiksmes plūsmas un pārrobežu reģionus, uzturot kontaktus ar vietējām pašvaldībām, citām valdības ministrijām un kaimiņvalstīm. Nīderlandes iestādes nav ziņojušas par būtisku negatīvu ietekmi.

([9]) *Algemene Rekenkamer, Focus op grenscontroles,* 2025. gada 3. jūnija ziņojums.

([10]) Tiesas 2023. gada 21. septembra spriedums lietā *Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE)* un citi/*Ministre de l'Intérieur*, Lieta C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

(53) Tomēr daži pārrobežu reģioni ir norādījuši, ka iekšējās robežkontroles atjaunošana var radīt psiholoģisku barjeru, kas var negatīvi ietekmēt pārrobežu sadarbības iniciatīvas, pārrobežu darba tirgu un starptautisko kohēziju.

Komisijas apsvērumi

(54) Nīderlandes iestāžu iesniegtie paziņojumi apliecina apņemšanos nodrošināt, ka iekšējās robežkontroles ietekme joprojām ir ierobežota, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 26. panta 3. punktā.

(55) Robežkontrole notiek mērķorientēti un uz risku balstītā veidā, lai ierobežotu ietekmi uz pārrobežu ceļošanu.

(56) Nīderlandes atjaunotās iekšējās robežkontroles ietekme, par kuru ir ziņots, ir bijusi ierobežota, tādējādi kliedējot bažas, ko vietējās iestādes pauda robežkontroles atjaunošanas laikā. Tajā pašā laikā ir saņemti ziņojumi par būtiskiem satiksmes sastrēgumiem pie Nīderlandes un Vācijas robežas, ko tomēr var saistīt ar Vācijas iekšējās robežkontroles pakāpenisko pastiprināšanu.

(57) Nīderlande ir norādījusi pārrobežu reģionus saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 42.b pantu.

(58) Pretēji ziņojumā norādītajam Nīderlandes paziņojumos nav norādīti attiecīgie pārrobežu reģioni, uz kuriem attiecas iekšējās robežkontroles atjaunošana, un nav norādīti pasākumi, kas veikti sadarbībā ar Vācijas iestādēm, lai novērstu satiksmes plūsmu traucējumus pie Vācijas un Nīderlandes robežas. Nav informācijas par īpaši pielāgotiem pasākumiem katram pierobežas reģionam vai tādu personu kategorijai, kurām ir būtisks ceļošanas iemesls, lai nodrošinātu raitu pārrobežu ceļošanu.

V. IETEIKUMI

(59) Tas, cik labi funkcionē Šengenas zona, ir atkarīgs no tā, cik pilnīgi un efektīvi tiek piemērots migrācijas un patvēruma *acquis*. Migrācijas un patvēruma pakta piemērošanas sākums 2026. gada 23. jūnijā būs svarīgs virzītājspēks, lai censtos novērst trešo valstu valstspiederīgo neatļautu kustību vai ar neatbilstīgu migrāciju saistītās migrācijas un drošības problēmas, proti, bažas, ko Nīderlande izvirzījusi kā pamatojumu iekšējās robežkontroles atjaunošanai.

(60) Komisija norāda, ka saskaņā ar Skrīninga regulu ([11]), kas ir daļa no Migrācijas un patvēruma pakta, visu attiecīgo datubāzu drošības pārbaudes tiek veiktas skrīninga ietvaros gan pie ārējām robežām, gan valsts teritorijā.

(61) Nīderlandes iestādēm būtu pilnībā jāizmanto pieejamie alternatīvie pasākumi, kas noteikti Komisijas Ieteikumā (ES) 2024/268 ([12]), un pieejamās iespējas saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu. Šiem pasākumiem būtu jāpastiprina un jāpapildina esošie pasākumi. Tie ir efektīvāks un lietderīgāks līdzeklis, lai nodrošinātu augsta līmeņa drošības un migrācijas kontroli bez nepieciešamības atjaunot iekšējo robežkontroli.

([11]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1356 (2024. gada 14. maijs), ar ko ievieš trešo valstu valstspiederīgo skrīningu pie ārējām robežām un groza Regulas (EK) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 un (ES) 2019/817 (OV L, 2024/1356, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([12]) Komisijas Ieteikums (ES) 2024/268 (2023. gada 23. novembris) par dalībvalstu sadarbību attiecībā uz nopietnu iekšējās drošības un sabiedriskās kārtības apdraudējumu teritorijā bez iekšējās robežkontroles (OV L, 2024/268, 17.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(62) Komisija norāda, ka veids, kādā notiek robežpārbaudes, proti, riska novērtējumā balstītu izlases pārbaužu veidā, joprojām ir iespējams saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 23. pantu, neizmantojot oficiālu robežkontroles atjaunošanu pie iekšējām robežām un neapdraudot drošību, ar nosacījumu, ka šīm pārbaudēm nav robežkontrolei līdzvērtīgas iedarbības, kas nozīmē, ka to biežumam, intensitātei un ilgumam ir jābūt ierobežotam ([13]).

(63) Komisija atgādina, ka gadījumā, ja Nīderlande atgrieztos pie iepriekšējās tiesībaizsardzības pārbaužu prakses pierobežas teritorijās, Šengenas Robežu kodeksa 25. pants vienmēr ļaus Nīderlandes iestādēm nepieciešamības gadījumā nekavējoties atjaunot iekšējo robežkontroli, lai novērstu nopietnu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un valsts drošībai, ja tāds negaidīti rastos neparedzamu notikumu dēļ.

(64) Komisija mudina Nīderlandi turpināt attīstīt sadarbību un informācijas apmaiņu ar kaimiņvalstīm, uzlabojot operatīvos pasākumus saskaņā ar spēkā esošajiem divpusējiem atpakaļuzņemšanas nolīgumiem vai vienošanos, un/vai vienojoties par praktiskiem pasākumiem pārsūtīšanas procedūras piemērošanai saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksa 23.a pantu, kā arī pastiprināt sadarbību saskaņā ar tās divpusējiem policijas sadarbības nolīgumiem.

(65) Nīderlandei būtu jānovērš visi juridiskie vai darbības šķēršļi, piemēram, valsts tiesību aktos noteiktie ierobežojumi, kas traucē uzlabot alternatīvu pasākumu efektivitāti un paplašināt to darbības jomu, kā noteikts Šengenas Robežu kodeksa 23. pantā.

(66) Pamatojoties uz Nīderlandes iestāžu ieviesto alternatīvo pasākumu mērogu un būtību, Nīderlandei būtu jāstrādā pie tā, lai pakāpeniski atceltu robežkontroli pie tās iekšējām sauszemes un gaisa robežām. Lai sasniegtu šo mērķi, Komisija uzturēs ciešus kontaktus ar visām attiecīgajām dalībvalstīm.

Briselē, 2026. gada 2. jūnijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Magnus BRUNNER

([13]) Tiesas 2017. gada 21. jūnija spriedums, kriminālprocess pret A, lieta C-9/16, OV C 277, 21.8.2017., 10. lpp.